

ગુજરાત માધ્યમિક શિક્ષણ વિનિમયો, ૧૯૭૨-૧૯૭૪ માં ફેરફાર કરવા અંગે.

ગુજરાત સરકાર, શિક્ષણ વિભાગ, ઠરાવ ક્રમાંક : મસબ-૨૦૦૦-૧૯૪૯-૯.
સચિવાલય, ગાંધીનગર, તા. ૩૦-૫-૨૦૦૦

ઠરાવ : ગુજરાત માધ્યમિક શિક્ષણ અધિનિયમ-૧૯૭૨ (સને ૧૯૭૩ ના ૧૯૭૪ની) કલમ-૩૫ ની પેટા કલમ (૩) થી મળેલ સત્તાની રૂએ ગુજરાત સરકાર માધ્યમિક શિક્ષણ અધિનિયમ- ૧૯૭૩ ની હેઠળ કરેલા ગુજરાત માધ્યમિક શિક્ષણ અધિનિયમ ૧૯૭૪ માં નીચે ફેરફાર મંજૂર કરેલ છે. :

વર્તમાન વિનિમય ક્રમાંક : ૯(૧૩) (૩) નો સુધારો નીચે મુજબ વાંચવો :
વિનિયમ ક્રમાંક ૯ (૧૩) (૩) વર્ગરૂમમાં જેટલા વિદ્યાર્થીઓ માટે જગ્યાની સગવડ હોય તેટલા વિદ્યાર્થીઓ પૂરતું ધોરણના ડિવિઝન માં પ્રવેશ આપવાનું મર્યાદિત રહેશે. પરંતુ વધુમાં વધુ ૬૦ વિદ્યાર્થી રહેશે.

વધુમાં જે વર્ગમાં ૬૦ કરતાં વધારે વિદ્યાર્થીઓ માટે પૂરતી જગ્યાઓ, સાધનસામગ્રી હોય તે વર્ગમાં ૬૦ વિદ્યાર્થીઓ ઉપરાંત પાંચ કરતાં વધારે હોય તેટલા વિદ્યાર્થીઓને સંબંધિત અધિકારી પોતાની વિવેકબુદ્ધિ અનુસાર પ્રવેશ આપી શકાશે.

ગુજરાત રાજ્યના રાજ્યપાલશ્રીના હુકમથી અને તેમના નામે,

સહી, એન.એમ. ચૌધરી

સેક્શન અધિકારી, શિક્ષણ વિભાગ

શાળાનાં સત્ર, રજાઓ અને વેકેશનો :

- (૧) રજિસ્ટર થયેલી શાળાઓ ઉઘડવાની તારીખ એક સરખી રહે તે માટે બોર્ડ, રાજ્યમાં બધી શાળાઓ માટે એક સરખી તારીખ નિયત કરશે અને શૈક્ષણિક વર્ષ શરૂ થાય તે પહેલાં, સમયસર તે માટે હુકમ કરશે.
- (૨) રજિસ્ટર થયેલી શાળામાં વેકેશનોના દિવસો સહિત રજાના દિવસોની વધુમાં વધુ સંખ્યા કોઈપણ સંજોગોમાં રવિવાર અને અર્ધી રજાના દિવસો બાદ કરતાં ૮૦ દિવસ કરતાં વધવી જોઈશે નહીં.

નોંધ : (School will be observe extra-ordinary public holidays in excess of 80 days. વધુમાં શાળા (૮૦) દિવસ ઉપરાંત સરકારે વખતોવખત જાહેર કરવી. અસાધારણ રજા પણ પાળશે.

(SER-1077-68138 G, Dt.16/12/77 અને બોર્ડનો તા. ૧૬-૮-૭૬ નો પત્ર)

પરંતુ રજિસ્ટર થયેલી શાળાએ શૈક્ષણિક વર્ષમાં ૨૪૦ દિવસ કરતાં ઓછા ન હોય તેટલા દિવસ સુધી શિક્ષણ આપવું જોઈશે, જેમાંથી ૧૮૦ દિવસ કરતા ઓછા ન હોય તેટલા દિવસો આખા દિવસો રહેશે.

- (૩) દરેક રજિસ્ટર થયેલી શાળાએ શૈક્ષણિક વર્ષની શરૂઆતમાં પાળવાના રજાના દિવસો અને વેકેશનોની યાદી મંજૂરી માટે અધિકારને મોકલવી જોઈએ :

પરંતુ રજિસ્ટર થયેલી શાળા, રાજ્ય સરકાર તરફથી જાહેર થયેલા જાહેર રજાના દિવસો, યાદીમાં સમાવિષ્ટ કરશે.

- (૪) રજિસ્ટર થયેલી શાળા સામાન્ય રીતે છ કલાક ચાલશે અને લાંબી અને ટૂંકી રિસેસની યોગ્ય જોગવાઈ કરીને, અઠવાડિયામાં પાંચ દિવસ સુધી દરરોજ આશરે પાંચ કલાક શિક્ષણ આપશે અને અઠવાડિયામાં એક દિવસ આવી શાળા રિસેસની યોગ્ય જોગવાઈ કરીને અઠવાડિયામાં બધું મળી ને સતાવીશ કલાક સુધી શિક્ષણ આપવામાં આવશે.

રજિસ્ટર થયેલી ખાનગી શાળાના હેડ માસ્તરો, શિક્ષકો અને બિનશૈક્ષણિક સ્ટાફના સભ્યોનું વર્તન તથા શિસ્ત :

- (૧) રજિસ્ટર થયેલી શાળાના હેડ માસ્તર અને શિક્ષકોને, શાળાના સંચાલકો, સમાજશિક્ષણ સહિત શાળાની અભ્યાસેતર અને સંસ્થાપિત પ્રવૃત્તિઓમાં ભાગ લેવાનું અને તે અંગેનું કામ ફરમાવી શકશે.
- (૨) જરૂર પડે ત્યારે હેડ માસ્તર, શૈક્ષણિક અને બિન શૈક્ષણિક સ્ટાફના કોઈ સભ્ય ને રજાઓ દરમ્યાન અથવા અઠવાડિક દિવસોમાં શાળા સમય પછી શાળાના કામના સંબંધમાં કોઈ કામ કરવાની ફરજ પાડી શકશે.
- (૩) રજિસ્ટર થયેલી શાળાના કર્મચારી રાજકીય બેઠકોમાં હાજર રહી શકશે અને રાજ્ય સરકારે જેને ગેરકાયદેસર જાહેર કર્યો હોય તેવા પક્ષ સિવાયના કોઈ રાજકીય પક્ષના સભ્યો થઈ શકશે અથવા તેની પ્રવૃત્તિઓમાં સક્રીય ભાગ લઈ શકશે.
- (૪) રજિસ્ટર થયેલી શાળાના કર્મચારીએ ફરજ ઉપર અથવા શાળાની જગ્યામાં હોય ત્યારે કોઈ રાજકીય પ્રવૃત્તિમાં જોડાવું જોઈશે નહીં.
 - (ક) રજીસ્ટર થયેલ કોઈપણ માધ્યમિક શાળા ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાનો કર્મચારી બોર્ડ દ્વારા લેવાની જાહેર પરીક્ષામાં ગેરરીતિસ આચરતા કે આચરવામાં મદદ કરતાં બોર્ડ દોષિત ઠર્યે બરતરફી સુધીની શિક્ષાને પાત્ર ઠરશે. તા.૧૫-૪-૦૨ ના શિક્ષા કોષ્ટક નો ઠરાવ)
- (૫) (ક) શૈક્ષણિક અથવા બિનશૈક્ષણિક સ્ટાફનો કોઈ સભ્ય, જે એસોસિએશન ના ઉદ્દેશો અથવા પ્રવૃત્તિઓ ભારતની સાર્વભૌમતા અને એકતાના હિતોને અથવા જાહેર વ્યવસ્થા અથવા નીતિમતાને બાધ આવે તેવા હોય તેના એસોસિએશનના સભ્ય તરીકે તેમાં જોઈ શકશે નહીં અથવા તેના સભ્ય તરીકે ચાલુ રહી શકશે નહીં.
 - (ખ) શૈક્ષણિક અને બિનશૈક્ષણિક સ્ટાફના કોઈ સભ્યથી
 - (૧) તેના શૈક્ષણિક પાઠ દ્વારા બીજી રીતે જ્ઞાતિ સંબંધી અથવા સાંપ્રદાયિક મંતવ્ય ન પ્રચાર કરી શકશે નહીં અથવા કોઈ વિદ્યાર્થીને જ્ઞાતિ સંબંધી અથવા સાંપ્રદાયિક પ્રવૃત્તિમાં છૂટથી ભાગ લેવા ઉશ્કેરી શકે નહીં અથવા ભાગ લેવા દઈ શકશે નહીં :

- (ર) જ્ઞાતિ, પંથ, ભાષા, જન્મસ્થાન, સામાજિક અને સાંપ્રદાયિક ભૂમિકાને કારણે અથવા તે પૈકી કારણસર કોઈ વિદ્યાર્થી સામે ભેદભાવ રાખી શકાશે નહીં.
- (૩) જ્ઞાતિવાદ, કોમવાદ અથવા અસ્પૃશ્યતા આચરી શકાશે નહીં અથવા કોઈ વિદ્યાર્થી ને તે આચરવા માટે ઉશ્કેરી શકશે નહીં.
- (૬) (ક) કોઈપણ કર્મચારી બોર્ડ ધ્વારા લેવાની જાહેર પરીક્ષા સંબંધમાં તેને સોંપવામાં આવે તેવી કામગીરી સ્વીકારવાની ના પાડી શકે નહિ, આમ છતાં બોર્ડ કર્મચારીને વ્યાજબી કારણોસર ખાસ સંજોગોમાં મુક્તિ આપી શકે.
- (૭) હેડ માસ્તર અને શૈક્ષણિક, બિન શૈક્ષણિક સ્ટાફના કોઈ સભ્ય પોતે પ્રત્યક્ષ રીતે અથવા પરોક્ષ રીતે કોઈ વેપાર કે ઘંઘામાં રોકાઈ શકશે નહીં અથવા કોઈ બીજું કામ હાથ ધરી શકશે નહીં પરંતુ સામાજિક મર્યાદા પ્રકારનું અવેતન કામ અથવા સાહિત્ય વિષયક, કલાત્મક અથવા વૈજ્ઞાનિક પ્રકારનું કામ તેની ફરજો તેનાથી અસર પહોંચે નહીં તે રીતે કરી શકશે.

સ્પષ્ટીકરણ :

હેડ માસ્તર અથવા શૈક્ષણિક અને બિન શૈક્ષણિક સ્ટાફના કોઈ સભ્ય, તેની પત્ની અથવા તેના કુટુંબના બીજા સભ્યની માલિકીની અથવા તેમના ધ્વારા વહીવટ થતો હોય તે વીમાની એજન્સી અથવા કમિશન એજન્ટ વગેરેના કામકાજ ના સમર્થનમાં પ્રચાર કરે તો તે આ નિયમોનો ભંગ થયો છે એમ ગણાશે.

(ખ) હેડ માસ્તર તેમજ શૈક્ષણિક અથવા બિન શૈક્ષણિક સ્ટાફનો કોઈ સભ્ય, કોઈ બેન્ક અથવા કંપની અધિનિયમ, ૧૯૫૬ (સન ૧૯૫૬ ના ૧ લા) અથવા જે તે સમયે અમલમાં હોય તેવા બીજા કોઈ કાયદા હેઠળ રજિસ્ટર કરવાનું આવશ્યક હોય તેવી બીજી કંપનીના અથવા વાણિજ્યિક હેતુ માટે કોઈ સહકારી મંડળીઓના રજીસ્ટ્રેશન, ઉત્કર્ષ અથવા વહીવટમાં અધિકારીની પૂર્વમંજૂરી લીધા વગર ભાગ લઈ શકશે નહીં. પરંતુ સ્ટાફના સભ્ય સહકારી મંડળી અધિનિયમ, ૧૯૧૨ (સન ૧૯૨૨ ના બીજા) અથવા જે તે સમયે અમલમાં હોય તેવા બીજા કોઈ કાયદા હેઠળ મહદ અંશે સ્ટાફના લાભાર્થે રજિસ્ટર થયેલી સહકારી મંડળીના અથવા મંડળી રજિસ્ટ્રેશન અધિનિયમ, ૧૯૬૦ (સન ૧૯૬૦ ના ૨૧ મા) અથવા જે તે સમયે અમલમાં હોય તેવા કોઈ સંસ્થાની કાયદા હેઠળ રજિસ્ટર થયેલી સાહિત્યિક, વૈજ્ઞાનિક અથવા ધર્માદા મંડળીના રજિસ્ટ્રેશન ઉત્કર્ષ અથવા વહીવટમાં ભાગ લઈ શકશે.

(ઘ) કોઈ પૂર્ણકાલીન કર્મચારી કોઈપણ સ્થળે કોઈ પ્રકારની કોઈ બીજી લાભદાયી નોકરી સ્વિકારી શકશે નહીં. જેમાં માનદ્ર વેતન વળતરનો પણ સમાવેશ થાય છે. (તા. ૬-૬-૭૭ નો ઠરાવ)

(ચ) (આ કલમ શિક્ષણ અને મજૂર વિભાગ તા. ૨૧-૬-૭૬ ના સરકારી ઠરાવ ક્રમાંક : એઈ.ઈ.આર-૧૦૭૪૨-૫૭૪૫-જી. થી કમી કરેલ છે.)

(છ) હેડ માસ્તર તેમજ શૈક્ષણિક અથવા બિન શૈક્ષણિક સ્ટાફનો કોઈ સભ્ય, પોતાની નોકરીને લગતી બાબતોના સંબંધમાં, પોતાના હિત આગળ ધપાવવામાં કોઈ રાજકીય અથવા બહારની લાગવગ લાવી શકશે નહીં અથવા કોશિશ કરી શકશે નહીં.

(જ) હેડ માસ્તર અથવા શૈક્ષણિક અને બિનશૈક્ષણિક સ્ટાફનો કોઈ સભ્ય :

(૧) જો તેને નૈતિક અધઃપતનવાળા ગુના બદલ દોષિત ઠરાવવામાં આવ્યો હોય તો:

(૨) તે વિદ્યાર્થીઓ, વિદ્યાર્થીઓના વાલી, તેના ઉપરી અધિકારીઓ અને તપાસણી અધિકારીઓ પ્રત્યે એવા હેડ માસ્તર અથવા સભ્યને કોઈપણ રીતે ન છાજે તેવું ગંભીર વર્તન દાખવે તો :

(૩) વિભાગ તરફથી મોકલાવેલા કોઈ હુકમનું પાલન કરવાની ના પાડે અથવા આ વિનિમયો પૈકી કોઈ વિનિમયનું ઉલ્લંઘન કરે તો :

(૪) પૂરતા કારણો વગર અભ્યાસક્રમ કરવાનું તેને ફરમાવ્યા પછી તે કરવાની ના પાડે તો, બરતરફ થવાને પાત્ર ઠરશે.

(૫) હેડ માસ્તર અથવા શૈક્ષણિક સ્ટાફના કોઈ સભ્યને જે કંઈ કહેવું હોય તે કહી સંભળાવવાની વ્યાજબી તક આપ્યા પછી, સંચાલકોએ એવો અભિપ્રાય ધરાવે કે તે આ વિનિમયની કોઈપણ જોગવાઈનો ભંગ કરવા બદલ ગુનેગાર છે, તો બરતરફી, રુખસદ અથવા પાયરી-ઉતારમાં પરિણમતી ન હોય તેવી કોઈ શિક્ષાને પાત્ર થશે.

પરંતુ સંચાલકોનો એવો અભિપ્રાય થાય કે બરતરફી સિવાયની કોઈ શિક્ષા કરવાથી ન ન્યાયનો હેતુ હશે તો તે પેટા-ખંડ (ક) હેઠળ પગલું લઈ શકશે.

(૬) રજિસ્ટર થયેલી માધ્યમિક શાળાના કોઈપણ કર્મચારી તે જ શાળાના સંચાલક મંડળના મેનેજીંગ ટ્રસ્ટીસંચાલક કે મેનેજર તરીકે રહી શકે નહિ. (શિ.વિ.ઠરાવ: બમશ-૧૦૮૭-૪૭૬૨,(૮૮)ગ, તા.૧૭-૨-૮૮.

(૯) રજિસ્ટર્ડ ખાનગી માધ્યમિક શાળાના શૈક્ષણિક તેમ જ બિન શૈક્ષણિક સ્ટાફની કામગીરીઓ અને સૂચનાઓને પરત્વે વિનિયમો હેઠળ અન્યત્ર કરાયેલ જોગવાઈઓ ઉપરાંત સંચાલકમંડળ, આચાર્ય, સુપરવાઈઝર, શિક્ષકો તેમજ બિન શૈક્ષણિક સ્ટાફના વર્ગ-૩ માં અને વર્ગ-૪ માં આવરી લેવાતા તમામ કર્મચારીઓની ફરજો તથા સેવા (વર્તન) ની શરતો આ વિનિયમ હેઠળ પરિશિષ્ટ-(૨)માં નિહિત કરી દર્શાવેલી જોગવાઈ અનુસાર રહેશે.

નોંધ:-પરિશિષ્ટ-૧ પૃ. ૧૧૨ થી ૧૧૬ પર છે.

પરિશિષ્ટ -૨

(૧) સંચાલક મંડળ માટેની ફરજો :

- (૧) સંસ્થાના કર્મચારીઓને સરકારના નીતિ નિયમોને આધીન સમયસર અને પૂર્ણપણે નિયમ અનુસારની વેતન ગ્રાન્ટ મળવાપાત્ર ન હોય તેવા સંજોગોમાં પણ મળે તેની જવાબદારી સંચાલક મંડળની રહેશે.
- (૨) સંસ્થાના નાણાંનો સંચાલક મંડળના આચાર્યશ્રી કે કોઈપણ કર્મચારી ધ્વારા દુરુપયોગ ન થાય તે જોવાની જવાબદારી સંચાલક મંડળની રહેશે.
- (૩) રાષ્ટ્રીય કે રાજ્યકક્ષાની શિક્ષણ માટેની જે કોઈ નીતિ શિક્ષણ સાથે સંકળાયેલ સૌને વિશ્વાસમાં લઈ સરકારશ્રી તરફથી અમલમાં મૂકાય તો સંચાલક મંડળે સ્વીકારવાની રહેશે.
- (૪) સરકારશ્રી તરફથી આપવામાં આવતા અનુદાનના તે અંગેના નિયમોને લક્ષમાં લઈ તથા આચાર્યશ્રીને પૂર્ણ વિશ્વાસમાં લઈ સંપૂર્ણ પણે અને સાચી રીતે તેનો ઉપયોગ થાય તે જોવાનું રહેશે.
- (૫) શાળામાં સરકારશ્રીને નક્કી કરેલ લાયકાત ધરાવતા સક્ષમ અને કાર્યદક્ષ કર્મચારી ઓની ભરતી થાય તે બાબતે પૂર્ણ સજાગતા કેળવવાની રહેશે.

(૨) આચાર્યોની ફરજો :

- (૧) શૈક્ષણિક કાર્યના સંદર્ભમાં ફરજો : વર્ગ કે વર્ગોમાં વ્યક્તિગત રીતે શીખવવાની બાબતમાં શિક્ષણ તરીકેની તેમની ફરજો ઉપરાંત શાળાના વડાએ વખતોવખત સરકાર કે બોર્ડ ધ્વારા મોકલવાની સૂચનાઓ અનુસાર ફરજો બજાવવાની રહેશે.

- (૨) પોતાની શાળાના બધા વિદ્યાર્થીઓના અસરકારક શિક્ષણ માટે તેમની જવાબદારી રહેશે.
- (૩) આયોજન અને મૂલ્યાંકન માટે વિસ્તૃત માર્ગદર્શન પુરુ પાડશે.
- (૪) શાળાના તમામ વર્ગ સુયોગ્ય શિક્ષણવ્યવસ્થા ગોઠવશે. વિદ્યાર્થીઓની પ્રગતિ મુજબ ધોરણમાં બઢતી માટે નિયતકાલીન પરીક્ષાઓનું આયોજન કરશે અને સંચાલન કરશે. અવારનવાર લેવાતી પરીક્ષા માટે પણ આયોજન કરશે/ અમલ કરાવશે.
- (૫) હેન્ડબુક, વર્કબુક, લોગબુક વગેરેના નમૂના શાળા સમિતિ સાથે મસલત કરીને નક્કી કરશે અને તેનો યોગ્ય ઉપયોગ થાય તે જોશે. (શાળા સમિતિ, આચાર્ય, સુપરવાઈઝર અને શિક્ષક, બે પ્રતિનિધિઓ)
- (૬) પ્રશિક્ષણ વર્ગોમાં જશે અને સફળતા પૂર્ણ કરશે.
- (૭) એસ.એસ.સી., એચ.એસ.સી પરીક્ષાઓમાં સતત નબળાં શૈક્ષણિક પરિણામ માટે તે સંયુક્ત રીતે જવાબદારી સ્વીકારીને પરીણામોની સુધારણા માટે આયોજન કરશે અને અમલ કરાવશે.
- (૮) બીજી શાળામાં કે અન્ય બીજી કોઈ જગ્યાએ નોકરી મેળવવા માટે આચાર્ય/બીજા વડાએ સંચાલકમંડળ મારફતે અરજી કરવાની રહેશે.
- (૯) વર્ગશિક્ષક મારફત અથવા સીધેસીધાવિદ્યાર્થીઓના સંપર્કમાં રહી ધીમેથી શીખનાર વિદ્યાર્થીઓ માટે ઉપચારાત્મક શિક્ષણની તેમ જ પ્રતિભાશાળી વિદ્યાર્થીઓ માટે તેમની પ્રતિભાને વિશેષ વિકસાવે તેવી શિક્ષણની વિશિષ્ટ વ્યવસ્થા કરવાની રહેશે.

❖ આચાર્યની સામાન્ય વહીવટીય બાબતોનાં સંદર્ભમાં (વિનિયમ-પાલન):

- (૧) શાળાના સરળ અને અસરકારક વહીવટ માટે પ્રવર્તમાન નિયમોની મર્યાદામાં મંડળને જવાબદાર રહેશે.
- (૨) (ક)વાલીઓને તેમનાં બાળકોને શાળામાં નિયમિત રીતે હાજરી આપવા માટે પ્રેરશે.
(ખ)પોતાના મદદનીશોની મદદથી શાળાએ હાજર નહિ રહેતાં બાળકોના વાલીઓનો સંપર્ક સાધી તેમની ગેરહાજરી અને શાળામાં અનિયમિત હાજરીનાં

કારણોની તપાસ કરીને અને તેમનાં બાળકો શાળામાં નિયમિત રીતે હાજરી આપે તે માટે સમજાવશે.

- (૩) બોર્ડ ધ્વારા નિયત થયેલ ધારાધોરણોના માળખામાં રહી તે રજાઓ અને કામના દિવસોની સંખ્યા નક્કી કરશે અને દર વર્ષે શાળાનું સમયપત્રક તૈયાર કરશે.
- (૪) શાળાના તમામ પત્રકો અને રેકોર્ડની યોગ્ય જાળવણી થાય તે જોશે.
- (૫) રમતો અને ખેલકૂદ સહિતની શાળાના સામાન્ય સંયોજન માટે નિયતકાલીન પરીક્ષાઓ લેવા માટે તેમજ સહઅભ્યાસ પ્રવૃત્તિઓ આયોજવા માટે જવાબદાર રહેશે.
- (૬) પોતાની શાળાના વિદ્યાર્થીઓમાં સ્વચ્છતા અને સુંદરતાની ટેવો વિકસે તે માટે આયોજન કરશે તેમ જ વિદ્યાર્થીની સારી વર્તણૂક અને શિસ્ત માટે યોગ્ય માળખું ઉભું કરી દેખરેખ રાખશે.
- (૭) પોતાની મદદનીશ કામગીરીનું નિરીક્ષણ કરશે. તેના ઉપર નિયંત્રણ રાખશે અને તેનું સંયોજન કરશે તેમ જ તેઓની સંતોષકારક કામગીરી અને શિસ્ત માટે જવાબદાર રહેશે. આ માટે તેના મદદનીશોમાં શિસ્તનો ભંગ અથવા ગેરવર્તણૂક અંગે જો કોઈ બાબત ધ્યાનમાં આવે તેવો કોઈ કેસ હોય તો તે અંગેની જાણ સંચાલક મંડળને કરશે.
- (૮) પોતાની અને મદદનીશોની કામગીરીની લોગબુક કરશે /રખાવશે.
- (૯) દર પખવાડીયે વધુમાં શિક્ષકના વધુ બે પાઠનું નિરીક્ષણ કરશે અને તેનો નોંધ કરશે. તે જાળવી રાખશે અને સમયે સમયે નિરીક્ષણ ધ્વારા રાખવામાં આવતી લોગબુકની ચકાસણી કરશે.
- (૧૦) માધ્યમિક શાળાંત પ્રમાણપત્ર પરીક્ષા અથવા ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળા પ્રમાણપત્ર પરીક્ષાઓનું ગુજરાત માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ કે ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ કે સરકાર ધ્વારા પરીક્ષક, સમીક્ષક, મુખ્ય સમીક્ષક, પ્રાશ્નિક, નિરીક્ષક, સંવાહક, સહસંચાલક કે એવી બીજી પરીક્ષાને લગતી કોઈપણ કામગીરી સોંપવામાં આવે તે વિશ્વસનીય રીતે ગુપ્તતા જાણવીને નિષ્ઠા ને પ્રમાણિકતાપૂર્વક કાર્યદક્ષતાથી જવાબદારીપૂર્વક પાર પાડશે.

- (૧૧) બોર્ડ/ ખાતાની સૂચના મુજબના શાળા સંકુલનો યોગ્ય ઉપયોગ કરશે/કરાવશે. ખાતા/ બોર્ડની ખાસ જરૂરીયાત અને શાળાની સામાન્ય જરૂરીયાત મુજબની જુદી જુદી પરીક્ષાઓના સમયસર સંચાલન માટે પોતાની બધી મદદ પૂરી પાડશે.
- (૧૨) વિવિધ વિષયની સમિતિની મીટીંગો બોલાવવાની વ્યવસ્થા કરશે.
- (૧૩) બોર્ડ ધ્વારા, રાજ્ય ધ્વારા કે મંડળ ધ્વારા જે તે સમયે મંગાવવામાં આવે તે બધી માહિતી સમયસર પૂરી પાડવાની રહેશે.
- (૧૪) તમામ પ્રકારની શાળાની મિલકતની યોગ્ય રીતે કાળજી લેશે તે શાળા સંકુલ સ્વચ્છ અને સુંદર રખાય છે તે માટેની ખાતરી કરશે અને શાળાની આવી મિલકતને કોઈ નુકશાન થતું હોય તો પોતાના સ્પષ્ટ અવલોકન સહિત મંડળને તે અંગેની જાણ કરવાની રહેશે.
- (૧૫) શાળાના કર્મચારીઓની સેવાપોથીઓની જાળવણી અને વખતોવખત તેમાં જરૂરી નોંધ કરાવવા માટે જવાબદાર રહેશે. (આચાર્યની સેવાપોથી ની જાળવતી અને વખતો વખત તેમાં જરૂરી નોંધ કરવા માટે મંડળ જવાબદાર રહેશે.)
- (૧૬) પોતાની શાળાના કર્મચારીઓનું સીનિયોરિટી લિસ્ટ તૈયાર કરવામાં અને જાળવવામાં મંડળને મદદ કરશે.
- (૧૭) કર્મચારીઓના ખાનગી અહેવાલ માટે અને કર્મચારીઓને તેની વિરુદ્ધ નોંધ (એડવર્સ રિમાર્ક્સ)ની જાણ કરવા માટે જવાબદાર રહેશે.
- (૧૮) વ્યક્તિગત ધ્યાન આપીને શાળાના શિક્ષકો—કર્મચારીઓના પેન્શન કેસ તૈયાર કરાવશે અને તે સંબંધિત અધિકારીને મોકલી આપવા માટે જવાબદાર રહેશે.
- (૧૯) નિયમો મુજબની જરૂરી એવી શાળાના સ્ટાફની અપૂર્ણતા કે અન્ય વિગત તે સંચાલકોના ધ્યાન પર લાવશે અને શક્ય હોય તે અપૂર્ણતા દૂર કરવા પ્રયત્નો કરશે.
- (૨૦) બીજી એવી ફરજો બજાવવી અને બોર્ડ/રાજ્ય સરકાર ખાતા ધ્વારા મોકલેલ શિક્ષણને લગતી જરૂરી એવી સૂચનાઓનું પાલન કરશે/કરાવશે.
- (૨૧) વિદ્યાર્થી અથવા તેના વાલીની અરજીથી અને નિયત કરેલ ફી જો હોય તો ભર્યેથી શાળાના રજિસ્ટરમાંથી વિગતો કે શાળા છોડ્યાનું પ્રમાણપત્ર આપશે.

❖ શાળા છોડયા અંગેના પ્રમાણપત્રનું કાયદેસરપણુ

- (૧) શાળા છોડયા અંગેનુ પ્રમાણપત્ર નિયત નમુનામાં કાઢી આપવામાં આવે અને તેના પર આચાર્ય પોતે જ સહી કરેલી હોય તેમ જ તેના પર શાળાનો સિક્કો લગાવેલો હોય તો જ તે કાયદેસર ગણાશે.
- (૨) શાળા છોડયા અંગેનુ પ્રમાણપત્ર તરત કાઢી આપવાની માગણી કે તે માટે કારણો હોય તો આચાર્યની ગેરહાજરીમાં સંચાલક મંડળ અધિકૃત કરેલ અને જિલ્લા-શિક્ષણાધિકારીએ મંજૂર રાખેલ વ્યક્તિ શાળા છોડયા અંગેના પ્રમાણપત્ર પર સહી કરી શકશે.

❖ શાળા છોડયા અંગેના પ્રમાણપત્રની નોંધે :-

- (૨૨) શાળા છોડયા અંગેનુ પ્રમાણપત્રમાંની નોંધ ટાઈપ કરેલી નહિ પણ હાથે લખેલી હોવી જોઈએ. જન્મતારીખ અને વિદ્યાર્થી જેમાં અભ્યાસ કરતો હોય તે ધોરણ (પ્રમાણપત્ર ખાના ૪ અને ૧૦) અંગેની નોંધો આંકડા તેમ જ શબ્દોમાં લખવી જોઈએ. જન્મતારીખ ઈસવીસન પ્રમાણે લખવી ૧ એપ્રિલ ૧૯૭૫ ના રોજ અથવા તે પછી જન્મેલ વિદ્યાર્થીઓની જન્મતારીખની નોંધ નવા રાષ્ટ્રીય કેલેન્ડર પ્રમાણે લખવી.

❖ શાળા છોડયા અંગેના પ્રમાણપત્રમાં પરીક્ષાના પરિણામની નોંધ :-

- (૨૩) નવ શૈક્ષણિક વર્ષની શરૂઆતમાં વિદ્યાર્થીને વિધિસર ઉપલા ધોરણમાં ચઢાવવામાં આવે તે પહેલાં વાર્ષિક પરીક્ષાના પરિણામની જાહેરાત બાદ શાળા છોડયા અંગેનુ પ્રમાણપત્ર માંગનાર વિદ્યાર્થીઓને આપવાના શાળા છોડયાનું પ્રમાણપત્ર ના વિશેષ નોંધના ખાનામાં વિદ્યાર્થીને ઉપલા ધોરણમાં ચઢાવ્યો કે તે ન ધોરણમાં રોક્યો છે તે લખવુ જોઈએ.

❖ આચાર્યની નાણાકીય બાબતોના સંદર્ભમાં ફરજો (વિનિમય પાલન તરીકે) :-

- (૧) મંડળ ધ્વારા આચાર્યને સોંપાયેલ શાળાના તમામ પ્રકારના નાણાકીય વ્યવહારો માટે મંડળને પ્રવર્તમાન નિયમોને આધીન રહીને જવાબદાર રહેશે.

- (૨) તમામ પ્રકારની સ્કોલરશીપ, ફી શિપ માટે જરૂરી મંજૂરી મેળવશે. નિયત કાલીન સમય માટેના બિલો બનાવડાવી જે તે અધિકારીને મોકલી અને તેના નાણાં શાળામાં આવે થી તાત્કાલિક ચુકવણી કરશે, કરાવશે.
- (૩) ફી ભરતા વિદ્યાર્થીઓ પાસેથી દર મહિને ફી ઉઘરાવવાની વ્યવસ્થા કરશે અને કોઈ બેંકમાં ખાતામાં તે ખાતા ધ્વારા નકકી થયેલ તારીખ પહેલાં જમા કરાવશે.
- (૪) પરીક્ષા—ફી સ્વીકારશે અને માધ્યમિક શાળાની પરીક્ષા કે ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાંત પરીક્ષા માટેનાં આવેદનપત્રોની ચકાસણી કરશે અને સચિવશ્રી, ગુજરાત માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ ધ્વારા નિયત થયેલ તારીખે કે તે પહેલાં તે આવેદનપત્રો અને ફી પહોંચાડશે અને સદરહું પરીક્ષા ફીનો હિસાબ રાખશે તેમ જ પરીક્ષા કેન્દ્રો નો હિસાબ અને તેના ફાઈનલ હિસાબનો અહેવાલ નિયત કરેલ સમયમર્યાદામાં બોર્ડને મોકલશે.
- (૫) જો સકારણ રોકવામાં આવેલ ન હોય તો સમયસર કર્મચારીઓને નિયત તારીખોએ ઈજાફા આપવાની કાર્યવાહી કરશે.
- (૬) શાળાનું માસિક પગાર બનાવડાવશે અને સંપૂર્ણ ચકાસણી કરીને સહી કરીને શિક્ષણાધિકારીશ્રીને આ બાબતમાં નિયત કરેલ તારીખ કે તે પહેલાં તેમને મોકલી આપશે.
- (૭) પોતાની શાળાના કર્મચારીના પુરવણી બિલો તૈયાર કરાવશે અને શિક્ષણાધિકારીએ આ બાબતમાં જે તારીખ નકકી કરી હોય તે તારીખે અથવા તે તારીખ પહેલાં તે બિલો ચકાસણી કરીને, સહી કરીને તે અધિકારીને મોકલી આપશે.
- (૮) શિક્ષણાધિકારી તરફથી પગારબિલ, પુરવણી બિલમાંની વસુલાત કરવા માટે કર્મચારીના પગારમાંથી કરેલી રિકવરીની સત્વરે ચુકવણી આપશે.
- (૯) શાળાનો રોજમેળ તૈયાર કરાવશે અને દરરોજ તેને અપ—ટુ—ડેટ રાખવો અને તેમાં સહી કરી અને ખરાઈ માટે તે જવાબદાર રહેશે.
- (૧૦) બિનસરકાર હિસાબો રાખશે/રખાવશે અને તે નિયમિત રીતે રોજરોજ તૈયાર રખાવશે અને શાળા સમિતિ પાસે મંજૂર કરાવશે.

- (૧૧) ખાતાની તેમ જ ઓડિટ ખાતાની નોંધની તાત્કાલિક પૂર્તતા કરાવશે અને જવાબ આપશે.
- (૧૨) નિયમાનુસાર ખર્ચની જોગવાઈ મુજબ અંદાજપત્રક તૈયાર કરશે અને સંચાલક મંડળને મંજૂરી આપશે.
- (૩) **નિરીક્ષકની ફરજો : (વિનિમયો તરીકે) :**
પોતાના વર્ગ અને વર્ગોમાં વ્યક્તિગત રીતે શીખવવાની કામગીરી બાબતમાં અને વખતો વખત આચાર્ય બીજા વડા ધ્વારા આપવામાં આવતી સૂચનાઓ પ્રમાણે શિક્ષક તરીકેની કામગીરી ઉપરાંત નિરીક્ષક નીચેની ફરજો બજાવશે. :
- (૧) પોતે જ વર્ગ કે વર્ગોના ઈન્ચાર્જ હશે તે માટેની આચાર્યની કે બીજા વડાની ફરજો બજાવવામાં તેમને મદદ કરશે.
- (૨) પોતાના ચાર્જમાંના શિક્ષકની બાબતમાં લોગબૂક રાખશે.
- (૩) પોતાના ચાર્જના દરેક શિક્ષકનું પખવાડિયામાં ઓછામાં ઓછા એક પાઠનું નિરીક્ષણ કરશે અને તેની નોંધ રાખશે.
- (૪) પોતાના ચાર્જમાં મૂકવામાં આવેલ શિક્ષકો ધ્વારા થયેલ કામનું આચાર્ય કે બીજા વડાની સૂચના મુજબ નિરીક્ષણ કરશે અને તેઓની વર્તણૂક, શિસ્ત અને સમગ્ર કાર્ય જેવું નિબંધ/જર્નલ્સ, નક્સાપોથી એસાઈન્મન્ટ વર્ક વગેરે પર નિયંત્રણ રાખશે.
- (૫) આવી બીજી ફરજો બજાવવી અને આચાર્ય કે બીજા વડા ધ્વારા આપવામાં આવેલ જરૂરીયાત મુજબની શિક્ષણને લગતી આવી સૂચનાઓનું પાલન કરશે.
- (૬) અભિસ્થાપન કોર્સમાં જશે અને તે સફળતાપૂર્વક પૂર્ણ કરશે.
- (૪) **શિક્ષકોની ફરજો :**
આચાર્ય કે નિરીક્ષક ધ્વારા આપવામાં આવેલ જે કોઈ આવી સૂચનાઓ પ્રમાણે એ શિક્ષક નીચેની ફરજ બજાવશે. :
- (૧) પોતાના ચાર્જમાંના વિદ્યાર્થીઓના અસરકારક શિક્ષણ માટે મૂળભૂત રીતે જવાબદાર રહેશે.
- (૨) સમયસર શાળામાં હાજર રહેશે અને શિક્ષણકાર્ય કે વર્ગની કામગીરી પર સમગ્ર ધ્યાન અપાશે અને માસનાં છોલ્લાં દિવસે આચાર્યની સૂચના મુજબ પૂરા થતા

માસના પત્રકો પૂર્ણ કરશે અને તે પછીના મહિના માટેના પત્રકો લખશે અને અન્ય પત્રકો અને રિપોર્ટ તૈયાર કરશે.

- (૩) હાજરી પૂરશે અને વિદ્યાર્થીની હાજરીની નોંધ કરશે.
- (૪) પોતાના વર્ગની હાજરી સુધારવા માટેના તમામ શક્ય પ્રયત્નો કરશે અને ઓછામાં ઓછી જરૂરી હાજરી કરતાં ઓછી હાજરી હોય તેવા વિદ્યાર્થીઓના વાલીઓને જાણ કરશે.
- (૫) પોતાના ચાર્જના વિદ્યાર્થીઓ પાસેથી ફી જો કંઈ હોય તો – ઉઘરાવશે અને આવી ફી ની ઉઘરાણીની રકમ આચાર્ય, સૂચના આપે તે મુજબ જરૂરી જમા કરાવશે. (જે તે શાળાની પ્રણાલિક મુજબ)
- (૬) આચાર્યની સૂચના મુજબ જરૂરી પત્રકો અને અન્ય રેકોર્ડ ચોકસાઈ પૂર્વક અને સુંદર રીતે રાખવા માટે જવાબદાર રહેશે.
- (૭) શાળાની પ્રવૃત્તિઓની વ્યવસ્થામાં નિયતકાલિન અને અવારનવાર આચાર્યને તેમની સૂચના અનુસાર મદદ કરશે.
- (૮) વિદ્યાર્થીઓમાં સ્વચ્છના અને સુઘડતાની ટેવ પાડવા માટે અને વ્યવસ્થિત વર્તન માટે આદત પાડવાની અને આવા હેતુઓ માટે આયોજવામાં આવતી પ્રવૃત્તિઓમાં ભાગ લેવાની ટેવો પાડવા માટે વિદ્યાર્થીઓને પ્રેરશે.
- (૯) ધર્મ, કોમ, લીંગ, જાતિ, જ્ઞાતિ, ઉચનીચ જેવા કઈ ભેદભાવ સમાજમાં ન રહે તે માટે સંપૂર્ણ સમાનતાના વ્યવહારની જાળવણી કરશે.
- (૧૦) શૈક્ષણિક વર્ષની શરૂઆતમાં જ વર્ગવાર, વિષયવાર શૈક્ષણિક આયોજન કરશે.
- (૧૧) પોતાના શિક્ષણકાર્યની પૂર્વ તૈયાર કરવી અને નીચે જણાવ્યા મુજબ તેની ખૂબ ટૂંકી નોંધ કરવી. શિક્ષકોએ લોગબુક નિયમિત ભરવાની રહેશે.
 - (૧) (૧) તારીખ (૨) વર્ગ (૩) વિષય
 - (૨) શીખવવાના તાસ દરમિયાનમાં શીખવવાનો એકમ (જેટલો ભાગ શીખવવાનો રહેશે.
 - (૩) જેના ઉપર ભાર મૂકવાનો હોય તેવા વિશિષ્ટ મુદ્દાઓ જેવા કે શબ્દ, શબ્દસમૂહ, કહેવાતી માન્યતાઓ, સિધ્ધાંતો, સૂત્રો, પ્રસંગો વગેરે જે અભ્યાસક્રમ પર આધારીત હોય,

- (૪) નિર્દેશન માટેના શૈક્ષણિક સાધનો – જે કોઈ હોય તો,
- (૫) ગૃહકાર્યનો પ્રકાર જેવા લેખિત કાર્ય, મુખપાઠ, વિશિષ્ટ વાંચન
- (૧૨) શૈક્ષણિક કાર્ય કરતી વખતે ખાસ ભૂગોળ, ઇતિહાસ, વિજ્ઞાન, ગણિત, ચિત્રકલા વગેરે શાળામાં પ્રાપ્ત હોય તે શૈક્ષણિક ઉપકરણનો ઉપયોગ કરશે. વિજ્ઞાન શિક્ષક તમામ પ્રયોગોનું નિર્દેશન કરશે અને અભ્યાસક્રમ મુજબ યુસ્ત રીતે વિદ્યાર્થીઓ પાસે પ્રાયોગિક કાર્ય કરાવશે.
- (૧૩) કામના કરેલ ખરેખર આયોજન અને વર્ગકામ વચ્ચે સુસંગતતા રાખશે અને તેમાં કોઈ ઉણપ રહે તો દર મહિનાની આખરે જે તે વર્ગના પત્રકોમાં તેની કારણની નોંધ કરશે અને આ બાકી રહેલ કાર્યની અને સરભર કરવા માટે સંબંધિત આચાર્ય કે નિરીક્ષકનો સંપર્ક સાધી તે માટે આયોજન કરશે.
- (૧૪) વિદ્યાર્થીઓને અઠવાડિક ગૃહકાર્ય આપવું જેથી દરેક વિદ્યાર્થી સમગ્ર વર્ષમાં દરરોજ વિષયદીઠ ૩૦ અઠવાડિયાનું ગૃહકાર્ય પૂર્ણ કરવા માટે સમર્થ બની શકે. પણ જ્યાં શિક્ષકોને વિષયના એક ભાગની કામગીરી આપવામાં આવી હોય. જેવી કે સમાજ વિદ્યામાંથી ફક્ત ઇતિહાસ કે ભૂગોળ અથવા પ્રાકૃતિક વિજ્ઞાનમાંથી ફક્ત ભૌતિક કે રસાયણ વિજ્ઞાન વગેરે, તો આવા ખાસ ભાગ માટે પ્રમાણસર ગૃહકાર્યની સંખ્યામાં ઘટાડો કરવો.
- (૧૫) સામાન્ય રીતે વિદ્યાર્થીઓએ લખેલ નિબંધ દર આંતરે અઠવાડિયે જરૂરી ક્ષતિઓ બતાવી તપાસશે અને સૂચનો કરશે.
- (૧૬) આચાર્ય ધ્વારા તૈયાર કરેલા આયોજન મુજબ પોતાને શોધવામાં આવેલ વિષય માટે બીજી પરીક્ષાઓ માટે, સત્રાંત પરીક્ષાઓ માટે પ્રશ્નપત્રો કાઢશે અને જવાબવહીઓ ન્યાયપૂર્વક અને સમયસર તપાસશે.
- (૧૭) માધ્યમિક શાળા પ્રમાણપત્ર પરીક્ષા અથવા ઉચ્ચ માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ કે સરકાર ધ્વારા પરીક્ષક, સમીક્ષક, મુખ્ય સમીક્ષક, પ્રાશ્નિક, નિરીક્ષક, સંવાહક સહસંચાલન કે એવી બીજી પરીક્ષાને લગતી કોઈપણ કામગીરી સોંપવામાં આવે તે વિશ્વસનીય રીતે, ગુપ્તતા જાળવીને નિષ્ઠા અને પ્રમાણિકતાપૂર્વક કાર્યદક્ષાથી જવાબદારીપૂર્વક પાર પાડશે.

- (૧૮) બીજી શાળામાં કે અન્ય બીજી કોઈ જગ્યાએ નોકરી મેળવવા માટે અરજી કરે ત્યારે તેની નકલ આચાર્યને આપશે અને એડવાન્સ નકલ બારોબાર મોકલી શકશે.
- (૧૯) પ્રોક્ષીમાં જશે અને વર્ગમાં શૈક્ષણિક પ્રવૃત્તિ કરશે.
- (૨૦) પોતાના ચાર્જમાંના ડેડસ્ટોક રજિસ્ટરમાં ખરીદેલ વસ્તુઓની નોંધ કરશે અને વર્ષને અંતે મેળવશે. અને ખોવાયેલ કે અન્ય કોઈ કારણસર કોઈ વસ્તુ કમી કરવાની થાય તો તેની કારણદર્શક નોંધ આચાર્યશ્રી રજુ કરશે.
- (૨૧) અભિસ્થાપન કોર્સમાં જશે અને સફળતાપૂર્વક પૂર્ણ કરશે.
- (૨૨) આવી બીજી કોઈ ફરજો બજાવશે અને શાળાના આચાર્ય, બીજા વડા કે નિરીક્ષક ધ્વારા આપવામાં આવતી કે જરૂરીયાત મુજબની શિક્ષણને લગતી આવી બીજી સૂચનાઓનું નિયત કામ અને હાજરી નાં સમય દરમ્યાન પાલન કરશે, શક્ય હોય ત્યાં સુધી અગાઉથી રજા મંજૂર કરાવશે. સમયસર વર્ગમાં તાસ લેવા, પ્રાર્થનામાં હાજરી આપશે અને આચાર્યની સૂચના મુજબની કામગીરી કરશે.
- (૨૩) કોઈ શિક્ષક તેના શૈક્ષણિક ખ્યાલો રજુ કરતી વખતે કે અભિવ્યક્તિ વખતે શાળા તરફથી મળતી સુવિધાઓની ગેરઉપયોગ કરશે નહિ.
- (૨૪) કોઈ કર્મચારી પોતાના વ્યક્તિગત ઉપયોગ અથવા વ્યાપારી, રાજકીય હેતુ માટે સંસ્થાના અથવા મંડળની સુવિધાઓ અને સાધનોનો ઉપયોગ કરી શકે નહીં.
- (૨૫) દરેશ શિક્ષક વિદ્યાર્થીઓના પરીક્ષણમાં નિષ્પક્ષપાતી રહેશે અને ઈરાદાપૂર્વક રીતે વધારે કે ઓછા ગુણ આપી શકશે નહિ અથવા કોઈ ભૂમિકા પર વિદ્યાર્થીને તેનો ભોગ બનાવશે નહિ.
- (૨૬) કોઈ શિક્ષક ખાનગી કોચિંગ ક્લાસ ચલાવી શકશે નહિ અથવા તેમાં નોકરી કરી શકશે નહિ.
- (૨૭) કોઈ શિક્ષક વેકેશન દરમ્યાન કે રજા દરમ્યાન પોતાના સરનામામાં જો ફેરફાર થયો હોય તો તેની જાણ આચાર્યને, મુખ્ય વ્યવસ્થાપક અથવા પ્રમુખને (લાગુ પડતે હોય તે) અવશ્ય કરવાની રહેશે.
- (૨૮) વિદ્યાર્થીઓ, વિદ્યાર્થીનીઓ, કાર્યકરો, આચાર્ય, વાલીઓ, બિન શૈક્ષણિક કર્મચારી ઓ વગેરે તમામ સાથે તેનું વર્ગન વિવેકી અને નમ્ર રહેશે.

(૧) (૧) દરેશ શિક્ષક પોતે જે વિસ્તારમાં હોય તે વિસ્તારમાં જે તે સમયે અમલમાં હોય તેવાં કેફી પીણાં કે માદક દ્રવ્યો અંગેના કોઈપણ કાયદાઓનું ચુસ્તપણે પાલન કરવા બંધાયેલ છે.

(૨) કોઈપણ કેફી પીણાં કે માદક દ્રવ્યોની અસરમાં રહેશે. નહિ.

(૨૯) મુખ્ય શિક્ષકે, બીજા શિક્ષકે અને / અથવા ઉપરીએ સોંપેલું બીજું કોઈ પણ કામ કરશે.

(૫) કારકૂની સ્ટાફની ફરજો (વિનિમયો તરીકે) :

(૧) આર્થિક બાબતોનાં સંદર્ભમાં ફરજો :

(૧) શાળાની બાબતો : લેવડ-દેવડના હિસાબો રાખવા.

(૨) સત્ર-ફી ની વસૂલ કરેલી રકમનો હિસાબ રાખવો.

(૩) વિકાસ ફંડનો હિસાબ મેળવવો.

(૪) માધ્યમિક વિભાગની વસૂલ કરેલ રકમના અને લેવડદેવડ ના જુદા હિસાબો રાખવા.

(૫) ફી ઉઘરાવવી, તેની નોંધ પત્રકમાં કરવી, પહોંચો આપવી અને તેનો હિસાબ રાખવો.

(૬) બેંકમાં રકમો જમા કરાવવી, બેંકમાંથી રકમો ઉપાડવી અને બિલોની જરૂરી ચકાસણી કરવી.

(૭) ડેડસ્ટોક રજિસ્ટર રાખવા તૈયાર કરવા.

(૮) પગારબિલો, પુરવણીબિલો તૈયાર કરવા અને સંબંધિત અધિકારીને તે સમયસર મોકલી આપવા વગેરે .

(૯) આવકવેરા સી.ડી.એસ., સી.ટી.ડી. વ્યવસાયવેરો, વીમો, તમામ પ્રકારના વેરાના સંદર્ભમાં કામગીરી કરવી.

(૧૦) વ્યવસાયવેરો કે અન્ય કોઈપણ વેરો જે કંઈ વસૂલ કરેલ હોય તે રકમ જમા લેવી.

(૧૧) હિસાબો ઓડિટ કરવા.

(૧૨) ખાતામાં હિસાબીપત્રકો મોકલવાં.

(૧૩) હિસાબોની તપાસણી માટે જરૂરી તૈયારી કરવી અને તેની તપાસણી કરાવવી.

(૧૪) બેંકમાં ફી જમા કરાવવી.

(૧૫) સામયિકોનું લવાજમ ભરવું.

(૧૬) પગાર સિવાયની ગ્રાન્ટને લગતી બાબતોની દરકાર કરવી.

(૧૭) આચાર્ય તરફથી સૂચનાઓ મુજબ શાળાને જરૂરી એવી ચીજવસ્તુઓની ખરીદી કરવી.

(૧૮) તમામ સભ્યોના પે ફિક્સેશન અને પેન્શન બાબતે તમામ કામગીરી કરવી.

(૧૯) આચાર્ય સાથે ચર્ચા કરીને અંદાજપત્ર તૈયાર કરવા અને તેનો અમલ કરવો.

(૨) શૈક્ષણિક સ્ટાફના સંદર્ભમાં કારકુની સ્ટાફની ફરજો :(વિનિમયો તરીકે):

(૧) શૈક્ષણિક સ્ટાફને લગતી માહિતી ખાતાને પૂરી પાડવી.

(૨) તેમની સેવાપોથીઓ અને રજાના હિસાબો તૈયાર કરવા.

(૩) તેમનાં પગારબિલ તૈયાર કરવો અને તેમની સહિઓ તથા પ્રતિસહિઓ કરવી.

(૪) વખતોવખત સેવાપોથીઓમાં નોંધો કરવી અને તે નોંધની સામે તેમની સહીઓ લેવી.

(૫) તેઓના પ્રોવિડન્ટ ફંડના હિસાબો કરવા.

(૬) પ્રોવિડન્ટ ફંડમાંથી એડવાન્સ/લોન મંજૂર કરવા માટેની અરજીઓ મોકલી આપવી.

(૭) તેઓના નિમણૂકત્રો તૈયાર કરવા.

(૮) તેઓના પેન્શનપેપર્સ તૈયાર કરવા.

(૯) તેઓના વાર્ષિક આવકપત્રકો તૈયાર કરવા.

(૧૦) આચાર્યની સૂચના મુજબ છુટા કરવા માટેની યાદી(મેમો)તૈયાર કરવી.

(૧૧) આવકવેરો, વ્યવસાયવેરો, સી.ટી.ડી. વીમો, સી.ડી.એસ. વગેરે જે કંઈ પગારમાંથી કપાતા હોય તે રકમોની ચૂકવણી કરવી.

- (૧૨) તેઓના પગાર ફિક્સેશન સંબંધિત કામગીરી કરવી.
- (૧૩) શિક્ષકોની નોકરીની બાબતોને લગતી ફાઈલો તૈયાર કરવી.
- (૧૪) બીજી શાળામાં બીજી કોઈ જગ્યાએ નોકરી મેળવવા માટે અરજી કરે ત્યારે તેની એક નકલ આચાર્યને આપશે અને એડવાન્સ નકલ બારોબાર મોકલી શકાશે.

(૩) ઓફિસને લગતી અન્ય ફરજો :

- (૧) સરકાર, ગુજરાત માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ કે મંડળ અને અન્ય મંડળ કે અધિકારી સાથે કરવાના પત્રવ્યવહાર તૈયાર કરવા.
- (૨) આવકજાવકના પત્રકો તૈયાર કરવા.
- (૩) વખતોવખત સરકારના ખાતાં ગુજરાત માધ્યમિક શિક્ષણબોર્ડ કે અન્ય અધિકારી ધ્વારા આપવામાં આવેલ સૂચનાઓનું પાલન કરવું અને જ્યારે જ્યારે જરૂરી હોય ત્યારે શૈક્ષણિક તેમ જ બિનશૈક્ષણિક સ્ટાફ અને વિદ્યાર્થીઓ ના ધ્યાન ઉપર તે સૂચનાઓ લાવવી.
- (૪) પત્રકો, પગારબિલ અને સ્ટેટમેન્ટ તૈયાર કરવા અને તેને ટાઈપ કરવા.
- (૫) આવશ્યક માહિતી વાલીઓને પૂરી પાડવી.
- (૬) હાજરીપત્રક તૈયાર કરવું અને પગાર સિવાયની ગ્રાન્ટની બાબતો કલેઈમના સંદર્ભમાં કામગીરી કરવી.
- (૭) વિષયવાર ફાઈલ રાખવી, નોંધ કરવી અને શિક્ષણ-ફી તેમજ શાળાના સામાન્ય રજિસ્ટરો તૈયાર કરાવવા.
- (૮) શાળાકીય કામગીરીને લગતા જરૂરી સ્ટેટમેન્ટસ, પત્રોના ફોર્મ, સાઈકલોસ્ટાઈલ કરાવવા.
- (૯) શાળાકીય પરીક્ષાઓ, સરકાર ધ્વારા લેવામાં આવતી પરીક્ષાઓ અને ગુજરાત માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, તેમ જ હિન્દી, અંગ્રેજી, ચિત્ર વગેરેની પરીક્ષાઓને લગતી કામગીરી કરવી.
- (૧૦) હાજરીપત્રકોની ચકાસણીમાં આચાર્યને મદદ કરવી.
- (૧૧) પોતાને સોંપવામાં આવતી જે કંઈ આવી બીજા કાર્યાલય સંબંધિત ફરજો હોય તો તે બજાવવી.
- (૧૨) અભિસ્થાપન કોર્સમાં જવું અને સફળતાપૂર્વક કરવા.

(૪) વિદ્યાર્થીઓના સંદર્ભમાં ફરજો : (સામાન્ય ફરજો)

- (૧) શાળા છોડયાના પ્રમાણપત્રો અને બીજા પ્રમાણપત્ર તૈયાર કરવા અને ખરી નકલોને લગતી કામગીરી કરવી.
- (૨) રાજ્ય પરિવહન અથવા રેલવે કન્સેશન અને બીજા કન્સેશનને લગતી માહિતી પૂરી પાડવી.
- (૩) મળેલ ફોર્મ્સ અને પ્રમાણપત્રોની ચકાસણી કરવી.
- (૪) રમતગમત, હરીફાઈઓ અને અન્ય બીજી પ્રવૃત્તિઓ જેવી કે નાટક વગેરે ને લગતો પત્રવ્યવહાર કરવો.
- (૫) પોતાને સોંપવામાં આવેલ આવી અન્ય ફરજો હોય તે બજાવવી.

(૫) વિદ્યાર્થીઓની ફીમાં કન્સેશન કે સ્કોલરશીપને લગતી ફરજો :

- (૧) ફીમાં રાહત અંગેના ફોર્મ્સ વહેંચવા, તે ફોર્મ્સ પરત ઉઘરાવવા, તેની ચકાસણી કરવી અને યોગ્ય પત્રકમાં મોકલી આપવા અને જીલ્લાપંચાયત કે જ્યાં જરૂરી હોય ત્યાંથી મંજૂર કરાવવા અને ત્યારબાદ તેના બિલો તૈયાર કરીને મોકલવા અને તે બિલોની રકમ યોગ્ય જાણકારી નીચે જે તે વિદ્યાર્થીને વહેંચવી.
- (૨) આચાર્યની સૂચનાથી ઓછામાં ઓછી જરૂરીયાત કરતાં પણ ઓછી હાજરી હોય તેવા વિદ્યાર્થીને જાણ કરવી.
- (૩) હાઈસ્કુલ અને હાયર સેકન્ડરી સ્કોલરશીપને લગતી (તેમની હાજરી ને લગતી માહિતી ખાતાને જણાવવી) શાળાના કર્મચારીઓના બાળકો, સૈનિકો, સ્વાતંત્ર્ય લડવૈયાના બાળકો અને અપંગ વિદ્યાર્થીઓ વગેરેની માન્ય ફી રાહત.

(સ્કોલરશીપને લગતા પત્રવ્યવહાર, બિલો તૈયાર કરવા અને રકમની વહેંચણી કરવા સહિત કામગીરી કરવી.)

ગુજરાત માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ અને સરકાર ધ્વારા લેવામાં આવતી પરીક્ષાનાં સંદર્ભમાં ફરજ :

- (૧) નિયમિત વિદ્યાર્થીઓના આવેદનપત્રો ભરાવવાં અને માહિતી પૂરી પાડવી, માહિતી ભરવી, (શાળાની પ્રણાલિકા મુજબ)

- (૨) તે આવેદનપત્રકો અને તેની ફી સરકારમાં કે ગુજરાત માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ કે ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડમાં (જે પ્રમાણે મોકલવાની હોય તે પ્રમાણે) સમયમર્યાદામાં મોકલી આપવી.
- (૩) પરીક્ષા ફોર્મનાં હિસાબ રાખવા.
- (૪) પરીક્ષા ફોર્મની ઓફિસકોપી તૈયાર કરવી.
- (૫) પરિણામ જાહેર થવાના સમયે ગુણપત્રકો વહેંચવા.
- (૬) પરીક્ષાને લગતી વ્યવસ્થા અંગે પત્રવ્યવહાર કરવો.
- (૭) સરકાર ધ્વારા ગુજરાત માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ/ ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ ધ્વારા આપવામાં આવતા પ્રમાણપત્રોની વહેંચણી કરવી.
- (૮) પરીક્ષા વિશેની માહિતી વિદ્યાર્થીઓને આપવી.
- (૯) પ્રવેશકાર્ડની વહેંચણી કરવી. (રસીદ)
- (૧૦) સફળ થયેલા વિદ્યાર્થીઓને પ્રમાણપત્રો વહેંચવા.
- (૧૧) પેપર-રિચેકીંગ માટે આવેલ રાજીનામું બારીકાઈથી અવલોકન કરવું અને મળે કે તરત જ અરજીઓ બોર્ડમાં મોકલવી.
- (૧૨) પરીક્ષાનાં પરિણામોની સામાન્ય રજિસ્ટરમાં (વયપત્રકમાં)નોંધ કરવી.
- (૧૩) ડુપ્લીકેટ પ્રમાણપત્રો આપવામાં આચાર્યને મદદ કરવી.
- (૧૪) બોર્ડ ધ્વારા જ્યારે જ્યારે અને જે રીતે જરૂરી માહિતી માંગવામાં આવે ત્યારે મોકલવામાં આચાર્ય તેને મદદ કરશે.
- (૧૫) ખાનગી વિદ્યાર્થીઓના આવેદનપત્રો ભરવાં તેમજ બોર્ડમાં મોકલવાં અને આ સંબંધમાં પત્રવ્યવહાર કરવો.
- (૧૬) નેશનલ સ્કોલરશીપને લગતો પત્રવ્યવહાર કરવો.
- (૧૭) વિવિધ પરીક્ષાઓની વ્યવસ્થામાં આચાર્યને મદદ કરવી અને પરીક્ષા માટે સ્કુલમાં નિયત કરેલા નિયમો પ્રમાણેની કાર્યક્ષમતા અને શિસ્ત માટે જવાબદાર રહેશે.
- (૧૮) ભરતી અને નિમણૂકની સઘળી કાર્યવાહી આચાર્યની સૂચના મુજબ તેણે કરવાની રહેશે.

નોંધ : એક કરતાં વધારે કારકુનની જગ્યા ધરાવતી શાળાની બાબતમાં બિનશૈક્ષણિક કર્મચારીઓના કામનાં નિરીક્ષણ, નિયંત્રણ અને સંયોજનમાં આચાર્યને સૌથી સિનિયર વ્યક્તિ(કારકુન) મદદ કરશે અને આચાર્ય ધ્વારા કારકુનો વચ્ચે તેમની ફરજોને અનુકૂળ રીતે વહેંચી આપવી.

(૬) પટાવાળા :

- (૧) શાળાના શરૂ થવાના સમય પહેલાં એક કલાક અગાઉ અને શાળાના સમય પૂરો થયા બાદ એક કલાક સુધીનો સમય ફરજ પરનો હાજર રહેવાનો રહેશે.
- (૨) સંસ્થાએ નક્કી કરેલો ગણવેશ ફરજિયાતપણે પહેરવાનો રહેશે.
- (૩) કચેરીને લગતાં કાર્યો ઉપરાંત વર્ગસફાઈ— અન્ય પ્રકારની સફાઈની જવાબદારી સ્વીકારવાની રહેશે.
- (૪) ટપાલ અંગેનું કામકાજ જેવું કે જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીશ્રીની કચેરી, ટ્રેઝરી વગેરે જગ્યાઓ માટે આચાર્યશ્રી સોંપે તે કરવાનું રહેશે.
- (૫) જરૂર પડે તો સંસ્થાનું રાયરચીલું યોગ્ય જગ્યાએ ગોઠવણી કરવાનું કાર્ય કરવાનું રહેશે.
- (૬) સંસ્થાની સ્થાનિક કે જાહેર પરીક્ષાઓના સમય દરમિયાન આચાર્યશ્રી જે કો કામગીરી બતાવે તે બજાવવાની રહેશે.
- (૭) આચાર્યશ્રી, શિક્ષકશ્રી તરફથી શાળા માટે સોંપાયેલ અન્ય કામગીરી ઓ જેવી કે પાણી પીવું નોટો લાવવી વગેરે કરવાની રહેશે.
- (૮) બીજી શાળામાં કે બીજી કોઈ જગ્યાએ નોકરી મેળવવા માટે અરજી કરે ત્યારે તેની એક નકલ આચાર્યને આપશે અને એડવાન્સ નકલ બારોબાર મોકલી શકાશે.

વિનિયમ – ૨૭ (૧૦)

રજિસ્ટર્ડ ખાનગી માધ્યમિક શાળાના શૈક્ષણિક તેમ જ બિનશૈક્ષણિક તમામ વર્ગના કર્મચારીઓ માટે વિનિયમ-૨૭(૮) માં નિશ્ચિત કરેલી ફરજો તથા સેવાઓ ઉપરાંત નીચે મુજબના નિયમો ઉતર બુનિયાદીના સંચાલક મંડળ

સહિતના શાળાના શૈક્ષણિક તેમજ બિનશૈક્ષણિક તમામ વર્ગના કર્મચારીઓ ને લાગુ પડશે.

- (૧) ફરજ દરમ્યાન અને સંસ્થામાં ખાદી પહેરતા હોવા જોઈએ.
- (૨) ઉત્પાદક શ્રમ-ઉદ્યોગમાં સક્રિય રીતે ભળશે.
- (૩) પ્રાર્થના તેમ જ સમૂહજીવન તથા છાત્રાલયના કાર્યમાં પ્રત્યક્ષ જોડાશે.
- (૪) સમાજસેવાના અને સેવાવિસ્તરણના કાર્યક્રમમાં ભાગ લેશે.
- (૫) બીડી, કેફી, માદક પદાર્થ નહિ લેતા હોય.
- (૬) સંસ્થાના શૈક્ષણિક અને રચનાત્મક કાર્યક્રમમાં ભાગ લેશે.
- (૭) સંસ્થા પાસે સંસ્થાના મકાનની સવલત હોય તો સંસ્થાના કેમ્પસમાં જ રહેશે.

વિનિમય-૨૭(અ) : (સુધારો)

વર્તન તેમ જ શિસ્ત પરત્વે રજિસ્ટર્ડ માધ્યમિક શિક્ષણ તેમ જ બિનશૈક્ષણિક સભ્યો(સ્ટાફ) તરફથી અવગણના બદલ ઉભી થતી બાબતો સંબંધમાં વિનિમયોમાં અન્યત્ર કરાયેલી સૂચનાઓ (જોગવાઈઓ) ઉપરાંત રજિસ્ટર્ડ માધ્યમિક શાળાના શૈક્ષણિક તેમ જ બિનશૈક્ષણિક કર્મચારીઓને શિક્ષાની બાબતમાં શિસ્તવિષયક પગલાં તરીકે આ વિનિમય હેઠળના પરિશિષ્ટ-૧ માં નિહિત કરી દર્શાવેલી શિક્ષાઓ કરવા આચાર્ય/મુખ્ય શિક્ષકને સત્તા રહેશે.

પરિશિષ્ટ-૧

વિનિમય ૨૭ (અ) (૧) :

રજિસ્ટર્ડ ખાનગી માધ્યમિક શાળાના શૈક્ષણિક અને બિનશૈક્ષણિક કર્મચારીઓ નીચેના કોઈપણ કારણોસર શિક્ષાને પાત્ર ઠરશે. :

- (૧) ગેરવર્તણૂક (૨) નૈતિક અધઃપતન(૩) બિન કાર્યક્ષમતા (૪) બોર્ડ ધ્વારા લેવાતી જાહેર પરીક્ષાઓમાં ગેરરીતિનું આચરણ (૫) રાજકારણ અને ચૂંટણીઓમાં ભાગ લેવા બાબત. (૬) ખાનગી ટ્યૂશન પ્રતિબંધ (સુધારો : તા. ૩૦-૪-૨૦૦૦)

સ્પષ્ટતા :

- (૧) ૧. ગેરવર્તણૂક એટલે વિનિમયોના નિયમો અને નોકરીની શરતો નો ભંગ
૨. સેવા, શિસ્ત અને વર્તણૂકના નિયમોન ભંગ.
- (૨) નૈતિક અધઃપતન એટલે ગુજરાત રાજ્યની રજિસ્ટર ખાનગી માધ્યમિક શાળાના શૈક્ષણિક અને બિનશૈક્ષણિક કર્મચારીએ કોઈપણ સ્ત્રી કે પરુષ વિદ્યાર્થી સાથે અથવા સંસ્થાના કોઈપણ કર્મચારી સાથે અનૈતિક કે અણછાજતુ વર્તન કર્યુ હોય અથવા તેના જેવુ બીજુ એવુ કહી શકાય તેવુ કાર્ય કે જેનાથી સમાજ ઉપર કોઈ વિપરીત અસર પડવાની સંભાવના હોય.
- (૩) **બિન કાર્યક્ષમતા એટલે :-**
- (૧) વારંવારની સૂચનાઓ આપવા છતાં પોતાને જે ફરજો સોંપવામાં આવી હોય તેને લગતી અધતન જ્ઞાન માહિતી મેળવવામાં, જાળવવા અને ઉપયોગ કરવામાં નિષ્ફળતા.
- (૨) નિયત કરેલ સમયમર્યાદામાં વર્ષ દરમિયાન તેને સોંપવામાં આવેલ જે તે વિષયોના અભ્યાસક્રમો તેમનાથી કાબુ બહારના સંજોગો સિવાય પૂર્ણ કરવામાં નિષ્ફળતા.
- (૩) એસ.એસ.સી. એચ.એસ.સી. નાં નબળાં પરિણામો માટેની જવાબદારી શૈક્ષણિક સ્ટાફની રહેશે અને તે માટે સંસ્થાને આપેલ ગ્રાન્ટકાપની રકમ શૈક્ષણિક સ્ટાફે ભરપાઈ આપવાની રહેશે. (રદ) (સુધારો: ગ્રાન્ટ કાપ સંસ્થાએ ભોગવાવનો રહેશે.)
- (૪) ઉપર જણાવ્યા પ્રમાણેના તેના જેવા બીજા કોઈ કાર્યો.
- (૫) બોર્ડ ધ્વારા લેવામાં આવતી જાહેર પરીક્ષાઓમાં બોર્ડ તરફથી સોંપવામાં આવેલ કોઈપણ પરીક્ષા સંબંધી કાર્યમાં બતાવેલ ઢીલાશ કે બેદરકારી અથવા નિષ્કાળજી, આચરેલી ગેરરીતીઓ શાળા બહાર શૈક્ષણિક – બિનશૈક્ષણિક કર્મચારી મહેનતાણુ લઈને કે લીધા વિના ટ્યૂશન કરે તે. (તા.૩૦-૪-૨૦૦૨)
- (૪) (૧) રાજકારણ અને ચૂંટણીમાં ભાગ લેવા બાબત એટલે કોઈપણ શૈક્ષણિક- બિન શૈક્ષણિક કર્મચારી કોઈપણ રાજકીય પક્ષનો અથવા સામાન્ય રીતે રાજકારણમાં ભાગ લેતાં કોઈપણ સંગઠનનો સભ્ય થઈ શકશે નહિ તેમ જ બીજી કોઈ રીતે તેની

સાથે સંબંધ રાખી શકશે નહિ. કે કોઈપણ રાજકીય ચળવળ અથવા પ્રવૃત્તિમાં ભાગ લઈ શકશે નહિ. તેમાં મદદરૂપ ફાળો આપી શકશે નહિ કે બીજી કોઈપણ રીતે મદદ કરી શકશે નહિ.

(૨) કોઈપણ શૈક્ષણિક—બિનશૈક્ષણિક કર્મચારી કોઈપણ વિધાનમંડળ અથવા સ્થાનિક તંત્રની ચૂંટણીમાં ઉભા રહી શકશે નહિ કે સીધા યા આડકતરી રીતે પ્રચાર કરી શકશે નહિ કે તેમાં દાખલ કરી શકશે નહિ કે બીજી કોઈ રીતે પોતાની વગનો ઉપયોગ કરી શકશે નહિ કે તેમાં ભાગ લઈ શકશે નહિ. (૫(૧)(૨)—૨૬ કરેલ છે)

છે) ૨૭ (અ) (૨) શિક્ષા:

રજિસ્ટર ખાનગી માધ્યમિક શાળાના કોઈપણ શૈક્ષણિક અને બિનશૈક્ષણિક કર્મચારી વિનિમય ૨૭ (અ)

(૧) માં દર્શાવેલી જોગવાઈઓના ભંગ માટે નીચેનામાંથી કોઈપણ શિક્ષાને પાત્ર ઠરશે. :

- (૧) ચેતવણી ઠપકો (લેખિત)
- (૨) એક વર્ષથી વધુ નહિ તેવા સમય માટે ભવિષ્યમાં અસર ન કરે તે રીતે ઈજાફાની રૂકાવટ.
- (૩) એક વર્ષથી વધુ નહિ તેવા સમય માટે ભવિષ્યમાં અસર કરે તે રીતે ઈજાફાની રૂકાવટ.
- (૪) બેદરકારી અથવા હુકમના ભંગથી શાળાને થયેલ કોઈ આર્થિક નુકશાની તેની પાસેથી અથવા તેના પગારમાંથી આખી કે આંશિક વસુલાત.
- (૫) પાયરી ઉતાર(ફક્ત બિનશૈક્ષણિક કર્મચારીઓ)
- (૬) ભવિષ્યમાં માધ્યમિક શાળાની નોકરી માટે ગેરલાયક ઠરે તે રીતે નોકરીમાંથી બરતરફ.
- (૭) ભવિષ્યમાં માધ્યમિક શાળાની નોકરી માટે ગેરલાયક ઠરે નહિ તે રીતે નોકરીમાંથી રૂખસદ.
- (૮) ફરજિયાત નિવૃત્તિ :

૨૭ (અ) (૩) શિક્ષાના પ્રકાર :

(૧) નાની શિક્ષાઓ : વિનિમય ૨૭(અ) (૨) માં દર્શાવેલ ક્રમાંક : ૧ થી ૪ સુધીની શિક્ષાઓ

(૨) મોટી શિક્ષાઓ : વિનિમય ૨૭(અ) (૨) માં દર્શાવેલ ક્રમાંક : ૫ થી ૮ સુધીની શિક્ષાઓ. નીચેના કર્મચારીઓને આવી નાની શિક્ષા કરવાના અધિકાર સંચાલક મંડળ, ટ્રસ્ટીઓની મીટીંગમાં અથવા કારોબારી સભામાં ઠરાવ કરીને શિસ્ત અધિકારીને આપવાના રહેશે.

સ્પષ્ટતા : શિસ્ત અધિકારી એટલે જ તે શાળાના આચાર્ય (પ્રથમ વડા)

૨૭(અ) (૪) નાની શિક્ષા કરવા માટેની પદ્ધતિ :

(૧) નાની શિક્ષાઓ સામાન્ય રીતે રજિસ્ટર ખાનગી માધ્યમિક શાળાના કર્મચારીઓને સોંપવામાં આવેલ ફરજો પ્રત્યેની બેદરકારી, ઉપરી અધિકારી, સહકાર્યકર તરફ અણછાજતુ વર્તન, ઉપરી અધિકારીઓના હુકમનોનો અનાદર જેવા કારણોસર કરી શકશે અને જ્યારે કોઈ કર્મચારીને આવી શિક્ષા કરવામાં આવે તે પહેલાં તે કર્મચારીને શિસ્તઅધિકારીએ કારણો દર્શાવતી નોટિસ આપવાની રહેશે અને કર્મચારીએ બે અઠવાડિયામાં તેનો લેખિત જવાબ શિસ્તઅધિકારીને આપવાનો રહેશે. કર્મચારી તરફથી મળેલ લેખિત જવાબ ઉપરથી વિચારણા કરીને કર્મચારીને રૂબરૂ સાંભળીને શિસ્તઅધિકારીને ગુનો સાબિત થયાનું જણાય તો નાની શિક્ષાઓ હુકમ તેનાં કારણો સહિત કરશે.

(૨) આવી નાની શિક્ષા કરવાના શિસ્તઅધિકારીના હુકમ સામે મજકુર કર્મચારી તે (શિક્ષા કરવાના) હુકમ મળ્યાના ૩૦ દિવસમાં સંબંધિત જિલ્લા – શિક્ષણાધિકારીને આપીને કરી શકશે. જેની જાણ મંડળને રૂબરૂ સાંભળવાની તક આપીને અપીલ અંગેની દરખાસ્ત મળ્યેથી દિન ૪૫ દિવસમાં જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીશ્રી નિર્ણય લઈ લાગતાવળગતાઓને તે અંગેની જાણ કરવાની રહેશે. અને જો ૪૫ દિવસમાં જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીશ્રી નિર્ણય ન કરે તો શિસ્ત અધિકારીનો નિર્ણય આખરી રહેશે. આચાર્ય વિરુદ્ધ નાની શિક્ષાની ઉપરોક્ત પ્રકારની કાર્યવાહી મેનેજમેન્ટ કરશે.

૨૭(અ) (૪) મોટી શિક્ષા કરવા માટેની પદ્ધતિ :

(૧) આજ્ઞાભંગ, ફરજ પ્રત્યેની બેદરકારી, ગેરવર્તણૂક, નૈતિક અધઃપતન, બોર્ડમાં આચરેલ ગેરરીતીઓ માટે તદ્દન કામચલાઉ ધોરણે નિમાયેલ કર્મચારીઓ સિવાયના રજિસ્ટર ખાનગી માધ્યમિક શાળાના કર્મચારીઓ આ વિનિમય હેઠળ યોગ્ય રીતે રચવામાં આવેલ તપાસ સમિતિ ધ્વારા નિયમસરની તપાસ ચલાવ્યા પછી જ અધિનિયમની કલમ ૩૬ ની જોગવાઈઓ મુજબ પાયરી ઉતાર, ફરજિયાત નિવૃત્તિ, નોકરીમાંથી રૂખસદ અને બરતરફ જેવી મોટી શિક્ષાઓ કરી શકશે.

(૨) તપાસ સમિતિની રચના :

(અ) સંબંધિત શાળાના સંચાલક મંડળના પ્રતિનિધિ

(ખ) સંબંધિત શાળાના નિયુક્ત કરેલ પ્રતિનિધિ

(ક) આ હેતુ માટે જે તે જીલ્લા માટે બોર્ડે તૈયાર કરેલ પેનલમાંથી સંબંધિત શાળાના આચાર્ય પસંદ કરેલ કોઈપણ એક સભ્ય.

નોંધ : આચાર્યની બાબતમાં જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીએ બોર્ડે તૈયાર કરેલ પેનલમાંથી પસંદ કરેલ સભ્ય.

સ્પષ્ટતા : આ હેતુ માટે પ્રતિનિધિ તરીકે વકીલ/એડવોકેટ ની નિમણૂક થઈ શકશે નહિ.

તપાસ સમિતિની કાર્યરીતિ :

તપાસ સમિતિની કાર્યરીતિ નીચે પ્રમાણે રહેશે.

(૧) મેનેજમેન્ટનો ખાનગી રજિસ્ટર માધ્યમિક શાળાના કર્મચારી પર આજ્ઞાભંગ, ફરજ પ્રત્યેની બેદરકારી, નૈતિક અધઃપતન, બોર્ડની જાહેર પરીક્ષામાં ગેરરીતિ અથવા ગેરવર્તણૂકનો આક્ષેપ હોય તો કર્મચારીને આક્ષેપ સ્પષ્ટ અને સરળ ભાષામાં લેખિત જણાવીને કારણદર્શક નોટિસ આપવી જોઈએ અને કર્મચારીએ આવી કારણદર્શક નોટિસનો જવાબ નોટિસ મળેથી ૧૫ દિવસમાં મેનેજમેન્ટને લેખિત આપવાનો રહેશે. રજિસ્ટર્ડ પોસ્ટથી ઈંગ્લેન્ડથી મોકલેલ કોઈ કર્મચારી ન સ્વીકારે તો તે સ્વીકાર્ય બરાબર ગણાશે.

(૨) મેનેજમેન્ટને કારણદર્શક નોટિસના બદલામાં કર્મચારી તરફથી મળેલો ખુલાસો સંતોષકારક ન જણાય અથવા કર્મચારી સમયમર્યાદામાં એનો લેખિત ખુલાસો ન કરે તો તે કર્મચારીની સામે મેનેજમેન્ટ તપાસ સમિતિ નીમવા લેખિત હુકમ કરશે.

(૩) તપાસ સમિતિની રચના માટે મેનેજમેન્ટ સંબંધિત કર્મચારીને તેનો પ્રતિનિધિ નિયુક્ત કરવા રજિસ્ટર્ડ એ.ડી./ હાથોહાથ લેખિત જણાવશે અને સંબંધિત કર્મચારી પોતાનો પ્રતિનિધિ નિયુક્ત કરીને લેખિત જાણ થયાથી ૧૫ દિવસમાં મેનેજમેન્ટ ને રજિસ્ટર્ડ એ.ડી./હાથોહાથ લેખિત જાણ કરશે. જો કર્મચારી નિયત સમયમર્યાદામાં આવી લેખિત જાણ કરશે નહિ તો સંબંધિત કર્મચારીને પોતાને પ્રતિનિધિ નિયુક્ત કરવાનો નથી તેમ માની મેનેજમેન્ટ તપાસ સમિતિની રચના પુરી કરી શકાશે. આવી રીતે નિમાયેલ તપાસ સમિતિ કાયદેસર ગણાશે.

મેનેજમેન્ટ પોતાના પ્રતિનિધિની નિમણૂક મંડળના ઠરાવથી ૧૫ દિવસમાં કરવી જોઈશે અને તેની જાણ સંબંધિત લેખિત રીતે કરવાની રહેશે. કર્મચારીની બાબતમાં બોર્ડ નક્કી કરેલ પેનલમાંથી એક સભ્ય પસંદ કરી વધુમાં વધુ ૩૦ દિવસમાં સંચાલક મંડળને જાણ કરવાની રહેશે. તથા આચાર્ય સામે તપાસ કરવાની હોય ત્યારે બોર્ડની પેનલમાંથી સભ્યની નિમણૂક માટે મેનેજમેન્ટ જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીશ્રીને રજિ. એ.ડી./હાથોહાથ લેખિત જાણ કરવાની રહેશે. આચાર્ય એ/જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીશ્રીએ તેમને લેખિત જાણ થયાની ૩૦ દિવસમાં રજિસ્ટર્ડ એ.ડી./હાથોહાથ ઈન્લેન્ડ લેટરથી મોકલશે.

(૫) ત્યારબાદ તપાસ સમિતિ સંચાલક મંડળે તથા કર્મચારીને ઓછામાં ઓછી ૭ દિવસની નોટિસ રજિસ્ટર્ડ આપીને તપાસ હાથ ધરશે. તપાસ સમિતિની કાર્યવાહી દરમ્યાન સંબંધિત કર્મચારી, સંચાલક મંડળે કે તેનો કેસ રજુ કરવા માટે નીમેલ તેમના કોઈ પ્રતિનિધિએ હાજર રહેવાનું રહેશે. તેમ છતાં તપાસ સમિતિના સભ્યો કે સંચાલક કે તેમનો કેસ રજુ કરવા માટે નીમેલ કોઈ પ્રતિનિધિ (મંડળ કે સંબંધિત કર્મચારી) હાજર રહેશે નહિ તો પણ તપાસ સમિતિની કાર્યવાહી કાયદેસરની ગણાશે.

તપાસ સમિતિ સમક્ષ સંચાલક મંડળ અથવા તેના વતી કેસ રજુ કરવા માટે નિમાયેલ પ્રતિનિધિએ પોતાનો કેસ રજુ કરવાનો રહેશે. જેમાં સંબંધિત કર્મચારી વિરુદ્ધ પુરાવાઓ તથા મૌખિક નિવેદનો અને સંચાલકમંડળે રજુ કરેલ સાક્ષીના નિવેદનોનો સમાવેશ થાય છે. આ નિવેદનો અને પુરાવાઓ તપાસ સમિતિએ લખી લેવાના રહેશે. અને તેની પ્રમાણભૂતતાની નિશાની તરીકે સંબંધિત કર્મચારી તેમ જ સંચાલક મંડળ કે તેના ધ્વારા કેસ રજુ કરવા થયેલ પુરાવાઓ સાક્ષીઓના નિવેદનો અને રોજકામની નકલો

લેખિતમાં રજિસ્ટર્ડ એ.ડી./ હાથોહાથ કર્મચારીને પૂરી પાડ્યા બાદ જ તપાસ સમિતિ આગળની કાર્યવાહી ચલાવી શકશે.

(૬) તપાસ સમિતિની બીજી બેઠકમાં સંબંધિત કર્મચારીઓ પોતાના બચાવ માટે સંચાલક મંડળ તરફથી રજુ થયેલા પુરાવાઓને સંચાલક મંડળ અથવા તેનો કેસ રજુ કરવા નિયુક્ત થયેલ પ્રતિનિધિની અને સંચાલક મંડળે રજુ કરેલ સાક્ષીઓની ઉલટતપાસ કરી શકશે અને તપાસ સમિતિએ તેની લેખિત નોંધ લેવાની રહેશે.

(૭) ત્યારબાદ સંબંધિત કર્મચારીએ તેનો બચાવના સમર્થનમાં જો કોઈ સાક્ષી કે પુરાવા રજુ કરવા હોય તો રજુ કરવાની તેને વ્યાજબી અને પુરતી તક તપાસ સમિતિ એ આપવાની રહેશે અને તેની ઉલટતપાસ સંચાલક મંડળ કે તેના નિમેલા પ્રતિનિધિ કરી શકશે.

(૮) તપાસ સમિતિએ તપાસની સંપૂર્ણ કાર્યવાહી પૂર્ણ થયા બાદ બે અઠવાડિયા માં સંબંધિત તપાસ દરમિયાન રજુ થયેલા બધા જ દસ્તાવેજો, નિવેદનો, પુરાવાઓ વગેરે ધ્યાનમાં લઈ તપાસનો અહેવાલ તપાસના તારણો સાથે સંચાલક મંડળને લેખિત રજુ કરવાનો રહેશે.

(૯) સંચાલક મંડળે તપાસ સમિતિનો અહેવાલ મળ્યેના એક અઠવાડિયામાં તપાસ સમિતિના અહેવાલની નકલ સંબંધિત કર્મચારીને રજીસ્ટર્ડ પોસ્ટથી/ હાથોહાથ મોકલીને સૂચિત શિક્ષાત્મક પગલાં તેની સામે કેમ ન લેવાં તેની કારણદર્શક નોટિસ તે કર્મચારીને આપવાની રહેશે.

(૧૦) સંબંધિત કર્મચારીએ આવી કારણદર્શક નોટિસ મળ્યાના ૧૦ દિવસમાં પોતાનો લેખિત ખુલાસો રજિસ્ટર્ડ એ.ડી./હાથોહાથ કરવાનો રહેશે અને સંચાલકમંડળે કર્મચારી તરફથી કારણદર્શક નોટિસનો ખુલાસો આપ્યા બાદ અને નિયત સમયમાં કર્મચારી ખુલાસો ઈરાદાપૂર્વક ન કરે તો જાણ ટ્રસ્ટી મંડળની મીટીંગમાં અથવા મંડળની કારોબારીમાં સંબંધિત કર્મચારી સામે શિક્ષાનો નિર્ણય લેવાનો રહેશે અને તે પછી તેની ઉપર અધિનિયમની કલમ ૩૬(૧) (ખ) મુજબ કાર્યવાહી કરવાની રહેશે. તપાસ સમિતિના સંવાહક તરીકે સંચાલક મંડળે નિયુક્ત કરેલ પ્રતિનિધિ રહેશે અને તે તપાસ સમિતિની તમામ કાર્યવાહી તેમણે કરવાની રહેશે. સમયમર્યાદામાં તપાસ પૂરી ન થાય તો

જિલ્લા – શિક્ષણાધિકારીશ્રી જે પક્ષે ચુક થઈ હોય તે બાબતે આખરી નિર્ણય નીચે પ્રમાણે લઈ શકશે.

- (૧) જો કર્મચારી પક્ષે ઈરાદાપૂર્વક ચુક થઈ હોય તો તપાસ પુરી થયેલી જાહેર કરી શકશે.
- (૨) જો સંચાલક મંડળે ઈરાદાપૂર્વક ચુક કરી હોય તો તપાસ પડતી મુકવાનુ જાહેર કરી શકશે.
- (૧૧) તપાસ સમિતિના અધ્યક્ષ તરીકે બોર્ડની પેનલમાંથી નિયુક્ત થયેલ સભ્ય રહેશે.
- (૧૨) કોઈપણ પક્ષ તરફથી નિમાયેલા પ્રતિનિધિ પોતાના કાબૂ બહારના સંજોગો ને કારણે હાજર ન રહી શકે તો જે તે પક્ષકાર દિન ૧૫ માં પોતાના નવા પ્રતિનિધિની નિમણૂક કરી લેખિત જાણ કરશે.

સુધારો : બિનસરકારી માધ્યમિક શાળાઓના શૈક્ષણિક તેમજ બિનશૈક્ષણિક કર્મચારીઓને આચારસંહિતા લાગુ પાડવા બાબતના સરકારના ઠરાવ ક્રમાંક : મશબ/૧૦૮૮/૨૯૫૮/૯, તા.૨૦-૫-૯૨ ના પરિશિષ્ટ-૧ ‘વિનિમય૨૭(અ) (૧) (૩) એસ.એસ.સી./એચ.એસ.સી. ના નબળાં પરિણામો માટેની જવાબદારી શૈક્ષણિક સ્ટાફની રહેશે. અને વિનિમય-૨૭(અ)(૧)(૫)(૧)” રાજકારણ અને ચુંટણીમાં ભાગ લેવા બાબત એટલે કોઈપણ શૈક્ષણિક-બિનશૈક્ષણિક કર્મચારી કોઈપણ રાજકીય પક્ષનો અથવા સામાન્ય રીતે રાજકારણમાં ભાગ લેતા કોઈ પણ સંગઠનનો સભ્ય થઈ શકશે નહિ તેમજ બીજી કોઈ રીતે તેની સાથે સંબંધ રાખી શકશે નહિ કે કોઈપણ રાજકીય ચળવળ અથવા પ્રવૃત્તિમાં ભાગ લઈ શકશે નહિ. કે બીજી રીતે મદદ કરી શકશે નહિ, અને(૫)(૨)” કોઈપણ શૈક્ષણિક-બિનશૈક્ષણિક કર્મચારીથી કોઈપણ વિધાનમંડળ અથવા સ્થાનિક તંત્રની ચુંટણીમાં ઉભા રહી શકશે નહીં કે સીધી યા આડકતરી રીતે પ્રચાર કરી શકશે નહિ કે તેમાં ડખલગીરી કરી શકશે નહિ, તેમાં ભાગ લઈ શકશે નહિ’ તે પ્રમાણે જે જોગવાઈ કરવામાં આવી છે તેનો અમલ અન્ય હુકમો થાય ત્યાં સુધી મોકુફ રાખવામાં આવે છે.(વિનિમય-૨૭(અ) (૧) (૫) રદ કરેલ છે.)